

Stanovisko specializované sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropském inovačním partnerství „Produktivita a udržitelnost zemědělství“

COM(2012) 79 final

(2013/C 44/21)

Zpravodaj: **pan CHIRIACO**

Dne 29. února 2012 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o evropském inovačním partnerství „Produktivita a udržitelnost zemědělství“

COM(2012) 79 final.

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 22. listopadu 2012.

Na 485. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 12. a 13. prosince 2012 (jednání dne 12. prosince 2012), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 125 hlasy pro, a 2 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 EHSV považuje za nezbytné, aby Evropská unie i nadále zajišťovala odpovídající úroveň veřejných intervencí v podpoře inovací v zemědělství. Proto je podle EHSV potřeba zajistit lepší koordinaci mezi politikami výzkumu v užším smyslu a agrárními politikami podporujícími inovace, se zvláštním zaměřením na politiky financované ze SZP. EHSV se dále domnívá, že diskuse o EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ může být příležitostí, jak současně přispět i k reformě společné zemědělské politiky po roce 2013.

1.2 EHSV žádá, aby strategie vytyčená v EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ náležitě zohlednila cíl posílit a upevnit evropské odvětví průmyslového zpracování. Pouze prostřednictvím náležitého propojení jednotlivých součástí zemědělsko-potravinářského řetězce bude totiž možné zaručit současně růst nabídky evropského zemědělství, odpovídající zhodnocení a jistý přístup na trh evropské primární produkce.

1.3 EHSV se domnívá, že je potřeba zvážit ukazatel navržený Komisí pro hodnocení činností EIP z hlediska udržitelnosti. EHSV sice uznává, že uspokojivá funkčnost půdy může mít rozhodující přínos pro udržitelnost, domnívá se však, že se nesmí opomíjet použití dalších ukazatelů vlivu, které umožní zhodnotit příspěvek, jež mohou mít některé zemědělské postupy zejména k ochraně přírodních zdrojů.

1.4 EHSV považuje za nutné, aby EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ podpořilo zavádění inovací v oblasti organizace, jejichž účelem je optimalizovat vztah mezi subjekty

vnitrostátního a evropského zemědělsko-potravinářského sektoru. Odpovídající úroveň ziskovosti zemědělských podniků, zlepšení fungování zemědělsko-potravinářských zásobovacích řetězců, obnova tržní síly zemědělských subjektů a spravedlivější rozdělení hodnoty mezi subjekty zemědělsko-potravinářského sektoru jsou totiž hlavními cíli i pro předejití zániku zemědělské činnosti v mnoha evropských venkovských oblastech.

1.5 EHSV žádá Komisi, aby zaručila náležitou účast a zapojení zástupců hospodářského, sociálního a institucionálního zemědělského partnerství do správy EIP, aby se co nejvíce zvýšila efektivita a racionalizace činností, které se budou realizovat.

1.6 EHSV se domnívá, že přístup EIP bude mít pozitivní důsledky, pouze pokud se operační skupiny dokážou skutečně přeměnit na subjekty schopné spustit procesy rozvoje s měřitelnými cíli spíše než na nová partnerství prostě požadující veřejné finance. EHSV také souhlasí s návrhem Komise zaručit odpovídající koordinaci různých operačních skupin EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ vytvořením sítě EIP v rámci Evropské sítě pro rozvoj venkova.

1.7 Iniciativa EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ je podle EHSV významným příspěvkem k inovacím v zemědělství, neboť vytváří síť provozovatelů a propojuje místa vzniku inovací s místy jejich uplatňování. EHSV se domnívá, že tento přístup bude muset umožnit existenci zprostředkujících subjektů, jež jsou spojovacím článkem mezi různými aktéry zapojenými do postupu vývoje inovací. Podle EHSV dopad EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ skutečně

závisí na aktivním zapojení zprostředkovatelů inovací (*innovation brokers*), kteří budou schopni vytvořit a upevnit vztahy spolupráce v oblasti inovací mezi řadou různých aktérů.

1.8 EHSV považuje za prioritní propojit iniciativy operačních skupin EIP s opatřeními na poli generační výměny, technické pomoci, vzdělávání, zejména mladých zemědělců, podpory strukturálních investic, propagace a zdůraznění hodnoty zemědělské produkce, vytváření nových odbytišť na trzích (např. krátkých řetězců) a diverzifikace příjmů podniku pomocí prioritního přístupu k prostředkům z programů rozvoje venkova.

1.9 EHSV žádá, aby byla spuštěna specifická opatření, která zaručí koordinaci a součinnost mezi EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“, EIP v oblasti surovin a EIP v oblasti hospodaření s vodou.

2. Evropská inovační partnerství (EIP)

2.1 Komise ve svém sdělení *Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 – Unie inovací* navrhuje evropská inovační partnerství (EIP) ⁽¹⁾. Komise se domnívá, že EIP přispějí k řešení zásadních společenských výzev, např. poskytování zdravých nebo vysoce kvalitních potravin produkovaných na základě udržitelných metod výroby.

2.2 Komise dosud zahájila první pokusné partnerství, a to v oblasti aktivního a zdravého stárnutí ⁽²⁾. Zároveň byly předloženy návrhy těchto tří partnerství:

— suroviny ⁽³⁾;

— produktivita a udržitelnost zemědělství ⁽⁴⁾;

— voda ⁽⁵⁾.

2.3 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) již projevil zájem ohledně evropských partnerství. Nicméně připomenul řadu obecných opatření a postupů, které již v tomto ohledu byly přijaty. EHSV upozornil, že je potřeba mít tyto zkušenosti na paměti a vycházet z již podniknutých iniciativ. EHSV se domnívá, že při tvorbě nových iniciativ bude nutné uznat, upevnit a využít veškerou práci, již dosud vykonala Komise a zúčastněné strany. EHSV v této souvislosti doporučil

⁽¹⁾ Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 – Unie inovací, COM(2010) 546 final.

⁽²⁾ Realizace strategického prováděcího plánu pro evropské inovační partnerství v oblasti aktivního a zdravého stárnutí, COM(2012) 83 final.

⁽³⁾ Zajištění surovin pro budoucí prosperitu Evropy – návrh evropského inovačního partnerství v oblasti surovin, COM(2012) 82 final.

⁽⁴⁾ Evropské inovační partnerství „Produktivita a udržitelnost zemědělství“, COM(2010) 79 final.

⁽⁵⁾ Evropské inovační partnerství v oblasti hospodaření s vodou, COM(2012) 216 final.

harmonizaci navrhovaných nových opatření a nástrojů s již probíhajícími postupy, aby se zabránilo komplikacím a duplikacím a byla dodržena nutná kontinuita, právní jistota a stabilita ⁽⁶⁾. EHSV rovněž žádal, aby byla při provádění evropských inovačních partnerství zajištěna zásada dobrovolnosti, flexibilní uspořádání, transparentnost a jasná, snadno proveditelná forma správy ⁽⁷⁾.

3. Shrnutí sdělení

3.1 Komise předložila v rámci iniciativy *Unie inovací* sdělení na podporu nového evropského inovačního partnerství „Produktivita a udržitelnost zemědělství“.

3.2 Komise stanovuje pro EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ dva cíle:

— **podpořit produktivitu a efektivitu** zemědělství tak, že se do roku 2020 zvrátí nejnovější trend snižujícího se růstu produktivity;

— **zaručit udržitelnost zemědělství** tím, že se do roku 2020 dosáhne uspokojivé funkčnosti půdy.

V tomto smyslu má EIP přispět k úspěšnému překlenutí propasti mezi špičkovým výzkumem a špičkovými technologiemi na jedné straně a zúčastněnými stranami, jako jsou zemědělci, podniky, průmysl, poradenské služby a nevládní organizace, na straně druhé.

4. Obecné připomínky

4.1 EHSV podporuje iniciativu Komise zahájit evropská inovační partnerství. EHSV souhlasí zejména s volbou Komise věnovat jednu iniciativu v oblasti EIP produktivitě a udržitelnosti zemědělství. EHSV se totiž domnívá, že tato iniciativa může být zajímavou příležitostí, jak rovněž podpořit úvahy zúčastněných stran ze zemědělsko-potravinářského sektoru o stanovení prioritních strategických rozvojových cílů pro evropské zemědělství do roku 2050. EHSV v této souvislosti vyzývá Komisi, aby vzala v úvahu některé jeho návrhy, které uvedl v předešlých stanoviscích ⁽⁸⁾.

⁽⁶⁾ Stanovisko EHSV Unie inovací (Úř. věst. C 132, 3.5.2011, s. 39), odst. 3.5.

⁽⁷⁾ Stanovisko EHSV Unie inovací (Úř. věst. C 132, 3.5.2011, s. 39), odst. 4.4.

⁽⁸⁾ Stanovisko EHSV Budoucnost mladých zemědělců v Evropě (Úř. věst. C 376, 22.12.2011, s. 19–24), odst. 3.5, stanovisko EHSV Úloha žen v zemědělství a ve venkovských oblastech (Úř. věst. C 299, 4.10.2012, s. 29–33).

4.2 EHSV se domnívá, že jednou z největších výzev pro budoucnost zemědělství je stanovení takového modelu výroby, který umožní sladit zemědělskou výrobu s ochranou životního prostředí a respektováním udržitelnosti. Dosažení tohoto cíle brání některé prvky, které v poslední době charakterizují situaci zemědělsko-potravinářsko sektoru na celosvětové úrovni. Fluktuační cen zemědělských komodit, posílení finančních vlivů v zemědělském sektoru, rostoucí využívání zemědělských produktů k energetickým účelům a důsledky globální hospodářské krize jsou vážnými překážkami pro vytvoření nových, produktivnějších a udržitelnějších zemědělských postupů. EHSV v této souvislosti zdůrazňuje význam výzkumu a inovací a domnívá se, že EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ může významně přispět k řešení této výzvy, která má rozhodující význam pro budoucnost evropského zemědělství.

4.3 EHSV zdůrazňuje, že úroveň konkurenceschopnosti celého evropského zemědělsko-potravinářského systému je rozhodujícím způsobem ovlivněna příspěvkem odvětví průmyslového zpracování a prodeje potravin. EHSV v této souvislosti žádá Komisi, aby nepodceňovala příspěvek dovozu zemědělských surovin k hospodářským výsledkům evropského zemědělsko-potravinářského sektoru. Strategie vytyčená v EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ bude proto muset náležitě zohlednit cíl zaměřený na posílení a upevnění evropského odvětví průmyslového zpracování. Pouze prostřednictvím náležitého propojení jednotlivých součástí zemědělsko-potravinářského řetězce bude totiž možné zaručit současně růst nabídky evropského zemědělství, odpovídající zhodnocení a jistý přístup na trh evropské primární produkce.

4.4 EHSV konstatuje, že Komise ve sdělení nenavrhuje definici produktivity v zemědělství. Úvahy o pojetí produktivity v zemědělství musí nutně vycházet ze společné definice výstupů zemědělství. EHSV v různých stanoviscích⁽⁹⁾ zdůraznil, že je důležité zachovat evropský model zemědělství, a připomněl, že evropské obyvatelstvo se zasazuje o různé funkce zemědělství (produkce potravin a vláknin, ochrana životního prostředí a rozvoje venkova, příspěvek k dobrým životním podmínkám ve venkovských oblastech, vyvážený územní rozvoj, kvalita potravin a dobré životní podmínky zvířat). EHSV se tedy domnívá, že veškeré úsilí o podporu a zlepšení produktivity v zemědělství by se mělo zaměřit na cíl maximálně využít multifunkční charakter zemědělství, podpořit vyvážený rozvoj tohoto sektoru a nepřehlížet žádný z výstupů evropského modelu zemědělství.

4.5 EHSV se domnívá, že v pojetí zemědělské produktivity by se kromě toho nemělo zapomínat na zhodnocení přínosu

jednotlivých faktorů k produkci. Mnoho analýz zemědělské produktivity totiž přikládá význam výhradně příspěvku technických faktorů (půda, voda, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, osiva) a zapomíná zdůraznit zásadní přínos lidského faktoru, zejména pro kvalitu produkce. Podle EHSV tedy nebude možné stanovit strategii podpory a zhodnocování zemědělské produkce, pokud nebudou přijaty vhodné kroky (v oblasti vzdělávání či bezpečnosti) ke zlepšení kvality práce v zemědělství.

4.6 S ohledem na provádění EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ považuje EHSV za vhodné podnítit úvahy o koncepci udržitelnosti, mimo jiné za účelem zohlednění zvláštností evropského modelu zemědělství i události a výzev, jež charakterizují světovou situaci. Co se týče vztahu mezi zemědělstvím a udržitelností, chtěl by EHSV především připomenout přínos multifunkčnosti k dosažení tohoto cíle. EHSV v této souvislosti považuje za vhodné zdůraznit, že multifunkčnost je znakem, který je zemědělství vlastní, a který je tedy třeba chránit a zhodnocovat, a to i v souvislosti s podporou udržitelného rozvoje.

4.7 EHSV připomíná výrazný pokrok, jehož evropské zemědělství dosáhlo, pokud jde o složky udržitelného rozvoje (hospodářská, sociální a environmentální). EHSV však upozorňuje na to, že udržitelný rozvoj nelze zajistit, aniž by se věnovala náležitá pozornost institucionálnímu rozměru udržitelnosti. EHSV chce proto zdůraznit, že je potřeba podpořit rovněž prostřednictvím EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ odpovídající úroveň účasti a zapojení všech subjektů sektoru zemědělství, aby se maximalizoval příspěvek, jaký může poskytnout evropský model zemědělství k cíli udržitelného rozvoje.

4.8 EHSV souhlasí s rozhodnutím Komise stanovit udržitelnost zemědělství za jeden z prioritních cílů EIP. Nicméně EHSV se v této souvislosti domnívá, že je potřeba zvážit ukazatel navržený Komisí pro hodnocení výsledků činností EIP z hlediska udržitelnosti. EHSV sice uznává, že uspokojivá funkčnost půdy může mít rozhodující přínos pro udržitelnost, domnívá se však, že se nesmí opomíjet použití dalších ukazatelů výsledků, které umožní zhodnotit příspěvek, jaký mohou představovat některé zemědělské postupy zejména pro ochranu přírodních zdrojů.

4.9 EHSV považuje dále za vhodné, aby se podpořilo prohloubení koncepce inovací v zemědělství, jehož prostřednictvím by se mohly identifikovat a zvážit zvláštnosti evropského modelu zemědělství. V 60.–80. letech zaznamenala zemědělská výroba výrazný nárůst, a to také díky inovacím, které přinesla zelená revoluce. K tomuto zlepšení výsledků produkce však došlo na úkor environmentální udržitelnosti zemědělství, jelikož se stále vyšší měrou používaly chemické látky (hnojiva, herbicidy a pesticidy) a – pro mechanizovanou činnost – paliva. EHSV je sice přesvědčen, že zabezpečení potravin představuje

⁽⁹⁾ Stanovisko EHSV Reforma SZP v roce 2013 (Úř. věst. C 354, 28.12.2010, s. 35–42), stanovisko EHSV SZP do roku 2020 (Úř. věst. C 191, 29.6.2012, s. 116–129), stanovisko EHSV Budoucnost SZP (Úř. věst. C 132, 3.5.2011, s. 63–70).

jedno ze základních lidských práv, domnívá se však, že model zelené revoluce není vhodný pro budoucí řešení této základní globální výzvy. V této souvislosti musí být inovační postupy v zemědělství zaměřeny na podporu vyvážené strategie rozvoje tohoto sektoru, která by byla orientována na efektivní využití všech výrobních faktorů (půda, voda, práce, energie) a na zdůraznění hodnoty kvalitní výroby, a podpořila tak multifunkční charakter zemědělství.

4.10 EHSV je přesvědčen, že je důležité zhodnotit a hájit evropský model zemědělství. Je totiž potřeba uznat multifunkční charakter zemědělství a zhodnotit přínos, který může znamenat pro cíl, jakým je zaručit udržitelný rozvoj. Z důvodu tohoto rozšíření funkcí a úkolů zemědělství je třeba přehodnotit inovativní strategie určené tomuto sektoru. EHSV se domnívá, že je nutné zejména znovu stanovit hranice a oblasti činnosti, přičemž je třeba mít na paměti rostoucí interakce mezi zemědělstvím a ostatními výrobními odvětvími. Z tohoto důvodu musí být inovativní strategie stále méně odvětvové, ale naopak zaměřené na soubor činností spadajících pod pojem biohospodářství.

4.11 EHSV vyzývá Komisi, aby nezapomínala na žádnou formu inovací, kterou by bylo možné zavést v sektoru zemědělství. Jelikož nelze podceňovat význam, jaký má zaručení odpovídající podpory tvorbě a šíření inovací v zemědělské výrobě, EHSV v této souvislosti žádá, aby se věnovala větší pozornost inovacím, které lze zavést ve fázi marketingu, inovacím souvisejícím se zkoušením nových forem organizace podniku a inovacím, jejichž účelem je optimalizovat vztah mezi subjekty vnitrostátního a evropského zemědělsko-potravinářského sektoru.

4.12 Co se týče inovací produktů, EHSV připomíná rostoucí pozornost, již věnují soukromé subjekty vývoji, šíření a marketingu funkčních potravin. EHSV si uvědomuje hospodářský význam těchto nových forem marketingu a jejich důležitost ze zdravotního hlediska a zdůrazňuje, že je potřeba podpořit takové inovační postupy u produktů, které i navzdory zapojení soukromých iniciativ budou zohledňovat především potřebu přinášet značné výhody pro celé společenství.

4.13 EHSV se domnívá, že Komise stanovila pro EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ velmi ambiciózní cíle. EHSV se domnívá, že pro zaručení lepšího výsledku iniciativy je třeba zajistit maximální součinnost mezi EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ a různými politikami Unie (podniky, opatření v oblasti klimatu, meziresortní politiky, ekonomika, finance a daně, zaměstnanost a sociální práva, energetika

a přírodní zdroje, životní prostředí, spotřebitelé a zdraví, vnější vztahy a zahraniční věci, regiony a místní rozvoj, věda a technologie). V této souvislosti je třeba věnovat zvláštní pozornost zaručení souladu iniciativy EIP s obsahem a nástroji společné zemědělské politiky.

4.14 EHSV považuje za důležité upozornit na dopad, jaký mohou mít rozhodnutí EU v oblasti obchodních politik na výsledky produktivity zemědělských odvětví. Pro evropské producenty bílkovinných plodin znamenalo například rozhodnutí Unie omezit formy podpory ztrátu konkurenceschopnosti. Podle EHSV tento případ dokazuje, že zvýšení produktivity některých zemědělských odvětví nezávisí výlučně na zvýšení objemu zdrojů převáděných do daného odvětví, ale lze jej rovněž docílit přijímáním účinných obchodních opatření. V této souvislosti je vhodné zdůraznit, že pro zaručení ziskovosti zemědělců je potřeba, aby každé politice zaměřené na růst zemědělské produktivity odpovídala opatření, jež vyšším objemům zemědělské produkce zaručí potřebný přístup na trh.

4.15 EHSV připomíná, že růst produktivity v zemědělství měl pro svět jako celek i pro jednotlivé země ohromné přínosy. Velkou část těchto přínosů lze přisoudit technologickému pokroku dosaženému v důsledku veřejných investic do výzkumu a vývoje v zemědělství. Z dostupných empirických důkazů vyplývá, že přínosy byly v každém případě mnohem vyšší než náklady. EHSV se domnívá, že Evropská unie musí i nadále zajišťovat odpovídající úroveň veřejných zásahů při podpoře inovací v zemědělství. Proto je podle EHSV potřeba zajistit lepší koordinaci mezi politikami výzkumu v užším smyslu a agrárními politikami podporujícími inovace, se zvláštním zaměřením na politiky financované ze SZP. Je účelné zvýšit přínos, jaký mohou představovat jak oddělené přímé platby z prvního pilíře, tak strukturální opatření rozvoje venkova pro šíření technického pokroku.

4.16 EHSV podotýká, že diskuse o EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ probíhá zároveň s diskusí o novém víceletém finančním rámci Evropské unie. V současnosti není zatím s jistotou znám objem prostředků, které EU hodlá vyčlenit na provádění různých unijních politik. EHSV považuje za důležité, aby EU v souladu s cíli strategie Evropa 2020 odpovídajícím způsobem podpořila programy výzkumu a inovací prováděné na evropské úrovni. Co se týče sektoru zemědělství, EHSV žádá, aby bylo v návrhu víceletého finančního rámce na období 2014–2020 nejméně 5,1 miliardy eur vyčleněno konkrétně na výzkum a inovace v zemědělství.

5. Konkrétní připomínky

5.1 EHSV oceňuje úsilí Komise o zavedení nové formy správy u zavádění inovačních procesů, žádá však, aby byla vyjasněna kritéria, která budou použita pro stanovení složení řídicího výboru, jenž bude mít na starost přípravu víceletého strategického pracovního programu EIP.

5.2 EHSV se domnívá, že je důležité zajistit maximální možnou součinnost mezi EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ a dalšími iniciativami, jež dosud navrhla Komise v oblasti podpory inovací v tomto sektoru (Stálý výbor pro zemědělský výzkum, ERA-NET a evropské technologické platformy). EHSV⁽¹⁰⁾ již dříve poukázal na přidanou hodnotu a přínosy, které má společné plánování v zemědělském výzkumu z hlediska dopadu na evropskou konkurenceschopnost. EHSV navíc žádá, aby byla objasněna opatření, která budou přijata pro zaručení koordinace a součinnosti mezi EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“, EIP v oblasti surovin a EIP v oblasti hospodaření s vodou.

5.3 EHSV se domnívá, že rámec EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“, jež předložila Komise, je velmi ambiciózní. EHSV hodnotí kladně inovativní přístup zdola nahoru navržený pro fungování operačních skupin. EHSV zároveň navrhuje, aby se zvážily potenciální problémy a potíže související s otázkou řízení, které mohou vzniknout při provádění nové strategie EIP. EHSV se totiž domnívá, že přístup EIP bude mít pozitivní důsledky, pouze pokud se operační skupiny dokáží skutečně přeměnit na subjekty schopné spustit procesy rozvoje s měřitelnými cíli – a ne že vzniknou nová partnerství prostě požadující veřejné finance.

5.4 EHSV se domnívá, že je potřeba zaručit, aby používání přístupu EIP nezpůsobilo další potíže a komplikace subjektům, jež mohou být potenciálními členy operačních skupin. EHSV zejména zdůrazňuje, že provádění iniciativy EIP by mohlo způsobit administrativní náklady řídicím orgánům a platebním orgánům zapojeným do výběru, platby, monitorování a kontroly používání přístupu EIP. Tato možnost způsobuje podle EHSV riziko, že se sníží přidaná hodnota iniciativy EIP, a to i z hlediska vztahu mezi přínosy a náklady.

5.5 EHSV je potěšen skutečností, že Komise zaujala k provádění EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ systémový přístup navržený Světovou bankou. Tento přístup spočívá v zemědělském inovačním systému (*Agricultural Innovation System – AIS*), jehož cílem je vytvořit síť organizací, podniků

a jednotlivců zaměřenou na uvádění nových produktů, nových postupů a nových forem organizace na trh, a to společně s institucemi a politikami, které ovlivňují způsob interakce různých aktérů a způsob, jakým tito aktéři sdílí, využívají, vyměňují si a zhodnocují poznatky. Tento přístup dokládá význam existence zprostředkujících subjektů, jež jsou spojovacím článkem mezi různými aktéry zapojenými do postupu vývoje inovací. Podle EHSV závisí tedy dopad EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ na aktivním zapojení zprostředkovatelů inovací (*innovation brokers*), kteří budou schopni vytvořit a upevnit vztahy spolupráce v oblasti inovací mezi řadou různých aktérů.

5.6 EHSV souhlasí s návrhem Komise zaručit odpovídající koordinaci různých operačních skupin EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ vytvořením sítě EIP v rámci Evropské sítě pro rozvoj venkova. V této souvislosti žádá EHSV, aby byl vyjasněn operační postup, jež Komise přijme, aby připravila Evropskou síť pro rozvoj venkova na plnění tohoto nového úkolu, se zvláštním ohledem na opatření zaměřená na odbornou přípravu zaměstnanců s náležitými schopnostmi a kvalifikací.

5.7 V důsledku nových globálních výzev (liberalizace trhů, populační růst a nedostatek přírodních zdrojů) je třeba věnovat vyšší pozornost tematice inovací v zemědělství. Dostupné zdroje ukazují tyto slabé stránky: tempo inovací je nižší, než by bylo žádoucí, a převládají klasické typy inovací (inovace v mechanizaci a různé odrůdy) před inovacemi spojenými s novými trhy, přímým zpracováním, novými technikami pěstování a certifikacemi. Iniciativa EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ je podle EHSV významným příspěvkem k inovacím v zemědělství, neboť vytváří síť provozovatelů a propojuje místa vzniku inovací s místy jejich uplatňování.

5.8 EHSV připomíná, že sklon k inovacím v zemědělství rovněž ovlivňují individuální charakteristiky podnikatele nebo jeho rodiny, strukturální zvláštnosti podniku a tržní podmínky i všeobecné souvislosti (kulturní a institucionální), v nichž podnik provozuje svoji činnost. V této souvislosti považuje EHSV za prioritní propojit iniciativy operačních skupin EIP s opatřeními na poli generační výměny, technické pomoci, vzdělávání, zejména mladých zemědělců, podpory strukturálních investic, propagace a zdůraznění hodnoty zemědělské produkce, vytváření nových odbytišť na trzích (např. krátkých řetězců) a diverzifikace příjmů podniku pomocí prioritního přístupu k prostředkům z programů rozvoje venkova.

⁽¹⁰⁾ Stanovisko EHSV Zemědělský výzkum (Úř. věst. C 128, 18.5.2010, s. 107), odst. 1.3.

5.9 EHSV připomíná, že v rámci plánování rozvoje venkova na období 2007–2013 bylo zavedeno nové ustanovení na podporu „spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií v zemědělství, potravinářství a lesnictví“⁽¹⁾. EHSV považuje za vhodné, aby se zajistila koordinace a součinnost kroků EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“ s těmito

iniciativami, které byly dosud uskutečněny v rámci rozvoje venkova. V této souvislosti by bylo vhodné analyzovat s pomocí výsledků průběžných hodnocení programů rozvoje venkova slabé a silné stránky, které dosud vyplynuly z provádění projektů spolupráce, a mít je na paměti v operačním plánování činností EIP „Produktivita a udržitelnost zemědělství“.

V Bruselu dne 12. prosince 2012.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

⁽¹⁾ Článek 29 nařízení (ES) č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).